

THE ACTUAL PROBLEMS OF EMPLOYMENT IN UKRAINE AKTUALNE PROBLEMY ZATRUDNIENIA NA UKRAINIE

Viktorii Vovk

National University of Water Management
and Nature Resources Use

Równe (Ukraine)

vicnikka@gmail.com

ABSTRACTS

The experience of almost all countries involved in a market economy show that a labour market is not able to combat unemployment, which is usually considered a complex and socially dangerous phenomenon. In this case, it is necessary to use preventive measures that require a well-considered engagement of all labour market parties, while simultaneously coordinating the role of the state as a main entity in this process.

The investigation demonstrates that the State Employment Service of Ukraine conducts an active policy in the employment promotion, as indicated by the series of measures described in the article. In this context, the particular attention is paid to the young people unemployment, who are the major driving force of today.

The article shows that today, Ukraine needs to pay special attention to the demand and supply of the labour force. It is possible by developing and correcting education plans and programmes according to demands in a particular region, together with the help of employers. In addition to employment support policy of young people, it is necessary to develop a state-level incentive for employers in the form of tax exemptions, which would help to find jobs by such specialists.

Doświadczenia niemal wszystkich krajów prowadzących gospodarkę rynkową dowodzą, że rynek pracy nie jest w stanie samodzielnie skutecznie przeciwdziałać bezrobociu, które z reguły uważa się za zjawisko złożone i społecznie niebezpieczne. W tym przypadku koniecznie jest użycie działań prewencyjnych, które wymagają przemyślanego zaangażowania sił i środków wszystkich podmiotów rynku pracy przy równoczesnej koordynacji roli państwa jako głównego podmiotu w tym zakresie.

Przeprowadzone badania świadczą, że Państwowa Służba Zatrudnienia Ukrainy prowadzi aktywną politykę w zakresie zwiększania poziomu zatrudnienia ludności, na co wskazuje szereg działań przedstawionych w artykule. W tym kontekście szczególną uwagę poświęcono zagadnieniu bezrobocia wśród młodych ludzi,

którzy są ważną siłą napędową nowoczesności.

W artykule stwierdzono, że w dniu dzisiejszym na Ukrainie przede wszystkim należy zwracać uwagę na zapewnienie równowagi popytu i podaży siły roboczej, co jest możliwe dzięki opracowywaniu i korygowaniu planów i programów nauczania zgodnie z zapotrzebowaniem w regionie, w tym przez pracodawców. Ponadto do aktywizacji zawodowej młodzieży niezbędne jest opracowanie na szczeblu państwowym systemu motywacji dla pracodawców w postaci ulg podatkowych, który sprzyjałby znalezieniu pracy przez takich specjalistów.

KEY WORDS:

employment, unemployment, higher education, employment of graduates, labor market bezrobocie, zatrudnienie, szkolnictwo wyższe, zatrudnienie absolwentów, rynek pracy

WPROWADZENIE

Rynek pracy jest częścią składową systemu gospodarczego kraju. Tu nie tylko przeplatają się interesy pracowników i pracodawców, lecz także odzwierciedlają się wszystkie społeczno-ekonomiczne, polityczne, demograficzne i inne procesy zachodzące w społeczeństwie. Procesy występujące na rynku pracy i w sferze zatrudnienia są ściśle związane z procesami w sferze przedsiębiorczości, kredytowo-pięiężnej i handlu zagranicznego, w opodatkowaniu i działalności inwestycyjnej, edukacji i organizacji kształcenia zawodowego. Od tego, jak sprawnie funkcjonuje gospodarka, w jakiej fazie cyklu gospodarczego się ona znajduje, jak uzupełniają się rynkowe podstawy funkcjonowania i regulacje państwowe oraz czym charakteryzuje się zachowanie głównych podmiotów rynku, zależy popyt na siłę roboczą i jej podaż, wielkość zatrudnienia i poziom bezrobocia.

Problem bezrobocia jest kluczową kwestią w gospodarce rynkowej. Bez rozwiązania tego problemu niemożliwe jest ukształtowanie efektywnej gospodarki. Po pogorszeniu sytuacji na rynku pracy to właśnie instytucje państwowe powinny wspierać bezrobotnych, a przede wszystkim młodzież, kobiety i inne szczególnie zagrożone kategorie ludności.

WSPÓŁCZESNE TENDENCJE RYNKU PRACY

Od początku ubiegłego stulecia ludzkość nie godzi się na masowe bezrobocie. Społeczeństwo ciągle poszukuje środków i metod zwiększenia zatrudnienia przy dużych zasobach pracy i ograniczenia bezrobocia. Niestety takie poszukiwania sposobów przetrwania obecnie wykazują jeszcze mniejszą skuteczność.

Dzisiejszą sytuację na rynku światowym odzwierciedla tabela 1.

Dane przedstawione w tabeli 1 wskazują, że jedynie Białoruś, Macedonia

i Indonezja odnotowały spadek wskaźników bezrobocia w 2009 r. w porównaniu z 2008 r. Jeśli porównać rok 2008 z 2010, liczba takich państw wzrosła do sześciu (Białoruś, Indonezja, Luksemburg, Niemcy, Macedonia, Argentyna). W latach 2009-2010 odnotowano pozytywną dynamikę wskaźników, gdyż ich poprawa nastąpiła w 18 państwach.

Zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce sytuacja nie jest najlepsza. Oba państwa weszły do pierwszej piętnastki krajów o największej liczbie bezrobotnych. W 2010 r. liczba bezrobotnych na Ukrainie wynosiła 1785,5 tys., a w Polsce o 86,1 tys. mniej – 1699,4 tys. Tempo wzrostu liczby bezrobotnych obniżyło się tylko na Ukrainie i tylko w 2010 r. w porównaniu z 2009 r.

Ta sytuacja wygląda nieco inaczej z punktu widzenia stopy bezrobocia (tabela 2.). Pod tym względem w 2010 r. Ukraina zajęła 26 miejsce na świecie, podczas gdy Polska uplasowała się na 33 miejscu. Oznacza to, że udział liczby bezrobotnych w zasobach siły roboczej obu państw jest nie dość wysoki.

Oceńmy sytuację na rynku pracy Ukrainy i Polski w porównaniu z krajami UE oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Z analizy danych (tabela 3.) wynika, że pracujący stanowią 44,3% całkowitej liczby ludności Ukrainy. Wskaźnik ten jest o 0,1% niższy od analogicznego wskaźnika dla państw OECD i o 2,0% wyższy od wskaźnika dla państw UE. W Polsce sytuacja jest nieco gorsza. Udział pracujących w całkowitej liczbie ludności wynosi 41,1%. Z kolei wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej osiągnął na Ukrainie poziom 58,5%, w Polsce jego wartość jest trochę lepsza - 59,3%. Wartość tego wskaźnika w państwach UE wynosi 64,1%, a w państwach OECD - 64,6%. Porównanie danych dotyczących poziomu bezrobocia na Ukrainie i w Polsce ze średnimi danymi dla państw UE i OECD wypada optymistycznie.

Oficjalne dane Państwowej Służby Zatrudnienia Ukrainy pozwalają stwierdzić, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat wskaźniki poziomu zatrudnienia i bezrobocia nie wykazywały gwałtownych zmian negatywnych. Od 2002 do 2012 r. poziom zatrudnienia wahał się od 56% do 59,7%. Stopa bezrobocia, wyliczona według metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy¹, ogółem na Ukrainie spośród ludności w wieku produkcyjnym w roku 2011 wynosiła 8,6%, a w 2012 r. - 8,1%, co w warunkach światowego kryzysu wygląda bardzo optymistycznie. Przy tym stopa bezrobocia rejestrowanego w wymienionych okresach wynosiła odpowiednio 1,8% i 1,7%. Takie rozbieżności w danych z jednej strony mogą wskazywać na pozytywne procesy zachodzące w gospodarce narodowej, a z drugiej strony świadczą o znacznych różnicach między danymi dotyczącymi osób zarejestrowanych w Państwowej Służbie Zatrudnienia a danymi osób, które nie zgłosiły się do regionalnych Służb Zatrudnienia. Bardziej prawdopodobne jest to ostatnie. W związku z tym rozbieżność między wskaźnikami poziomu bezrobocia oraz stopy bezrobocia zarejestrowanego wskazuje na to, że pewne kategorie ludności mają

nieoficjalne dochody z zatrudnienia w szarej strefie lub są utrzymywane przez innych członków rodziny.

Szczególne znaczenie pod względem wskaźników zatrudnienia i bezrobocia ma młodzież. To właśnie ona jest najważniejszą siłą napędową współczesnego świata. Znajduje się ona w centrum międzynarodowych wydarzeń gospodarczych, politycznych i społecznych. Dzięki wysokiemu potencjałowi intelektualnemu, mobilności i elastyczności młodzi ludzie mają możliwość wpływać na postęp społeczny, kształtując przyszłość społeczeństwa, państwa i społeczności międzynarodowej. Jednym z perspektywicznych kierunków włączania młodzieży w procesy społeczne państwa jest zapewnienie jej miejsc pracy.

PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM MŁODZIEŻY NA UKRAINIE I SPOSOBY ICH ROZWIĄZANIA

Zgodnie z ukraińską ustawą *O wspomaganiu społecznego kształtowania i rozwoju młodzieży na Ukrainie* (Закон України від 05.02.1993) począwszy od 2004 r. do młodzieży zaliczają się obywatele Ukrainy w wieku od 14 do 35 lat (do 2004 r. wiek młodzieży był ograniczony do 28 lat).

Według oficjalnych danych Państwowej Służby Statystyki Ukrainy w I połowie 2012 r. poziom zatrudnienia wśród osób w wieku 25-29 lat przekraczał średnią wartość tego wskaźnika na Ukrainie i wynosił 74,1% (tabela 4.). Wśród osób w wieku 15-24 lat wskaźnik ten wynosił zaledwie 33,4%. Niski poziom zatrudnienia wśród takich osób jest uwarunkowany tym, że młodzież w tym wieku jeszcze się uczy i dlatego nie jest długoterminowo konkurencyjna na rynku pracy.

Zgodnie z wyliczeniami według metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy stopa bezrobocia na Ukrainie wśród młodzieży w wieku 25-29 lat zmniejszyła się do 9,4% w I połowie 2012 r. (tabela 5.), podczas gdy w analogicznym okresie 2011 r. wynosiła 9,7%, jednakże przekraczała średni poziom bezrobocia na Ukrainie (7,8%).

Na Ukrainie, podobnie jak w innych państwach świata, z powodu bezrobocia najbardziej cierpią młodzi ludzie w wieku od 15 do 24 lat. Stopa bezrobocia wśród takich osób spadła z 19,4% w I połowie 2011 r. do 17,3% w I połowie 2012 r., mimo że w tej grupie wiekowej była ona najwyższa. Wysoki poziom bezrobocia jest uwarunkowany tym, że znaczna część młodych ludzi nie ma niezbędnych profesjonalnych nawyków i doświadczenia w pracy.

W 2012 r. w Państwowej Służbie Zatrudnienia było zarejestrowanych 887,9 tys. niezatrudnionych obywateli w wieku do 35 lat (czyli 48,6% ogólnej liczby osób zarejestrowanych), w tym 52,9 tys. absolwentów uczelni wyższych, 33,5 tys. absolwentów techników, 6,3 tys. absolwentów średnich szkół ogólnokształcących (Молодь на ринку праці, 2013).

Państwowa Służba Zatrudnienia rokrocznie realizuje *Program Orientacji Zawodowej Młodzieży na lata 2008-2013* (Додаток до постанови правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, 2013), który jest ukierunkowany na zakrojoną na szeroką skalę kampanię informacyjną w społeczeństwie, organizację kompleksowej pracy w zakresie orientacji zawodowej młodzieży, a także zapewnienie ścisłego dialogu z pracodawcami odnośnie objaśniania zalet zapewnienia pracownikom godnych warunków pracy i wynagrodzenia. Do podstawowych zadań programu należy:

- podwyższenie jakości usług orientacji zawodowej dla młodzieży w urzędach pracy Ukrainy;
- rozwój społecznego partnerstwa Państwowej Służby Zatrudnienia z organami władzy wykonawczej i podlegającymi im instytucjami w sferze edukacji i nauki oraz polityki młodzieżowej, pracodawcami, organizacjami społecznymi, środkami masowego przekazu itp.;
- rozwój infrastruktury orientacji zawodowej młodzieży.

Problem zatrudnienia wśród młodzieży jest bardzo duży. Stosunkowo niskie zapotrzebowanie na siłę roboczą młodzieży wynika z niskiego stopnia przygotowania zawodowego i niewielkiego doświadczenia zawodowego. Młodzież tworzy szczególny segment rynku pracy, który znacznie odróżnia się od innych części składowych rynku. Z jednej strony młody wiek sprzyja dużej mobilności, otwartości, gotowości do zmian i poszukiwania pracy, a z drugiej strony - młodzieży brakuje odpowiedniego doświadczenia niezbędnego do konkurencyjności na rynku pracy.

Jedną z przyczyn wzrostu bezrobocia wśród absolwentów szkół o poziomie akredytacji I-IV może być niezgodność wyuczonego zawodu z aktualnymi potrzebami rynku pracy. W takich przypadkach Państwowa Służba Zatrudnienia Ukrainy proponuje:

- odbyć powtórne robotnicze przygotowanie zawodowe zarówno w grupowej, jak i indywidualnej formie zajęć, w tym z wykorzystaniem współczesnych innowacyjnych technologii;
- podwyższyć posiadane kwalifikacje jako robotnik lub specjalista, w tym odbyć staż bezpośrednio na produkcji;
- podwyższyć kategorię swoich kwalifikacji;
- odbyć kurs specjalistyczny w celu zdobycia nowej wiedzy;
- rozpocząć własną działalność gospodarczą.

Jednakże mało kto zwraca uwagę na ważną kwestię dopasowania wyszkolonych specjalistów do wymogów rynku pracy. Wszak stopień zatrudnienia absolwentów zależy także od popytu na ich wyuczony zawód.

Według danych Państwowej Służby Statystyki Ukrainy zapotrzebowanie na siłę roboczą według stanu na koniec roku w porównaniu z liczbą specjalistów, którzy zdobyli wykształcenie w odpowiednim roku, jest nieduże. Dla absolwentów pesymistyczne jest to, że zasilają oni szeregi bezrobotnych obywateli, którzy już funkcjonują na rynku pracy (tabela 6.). Do negatywnej dynamiki należy też to, że całkowita liczba absolwentów z roku na rok znacznie rośnie, podczas gdy zapotrzebowanie na siłę roboczą począwszy od 2005 r. stale spada. Wskutek tego w 2012 r. na jedno wolne miejsce pracy przypadało 11 niezatrudnionych osób.

Do znacznych punktów ujemnych należy także zaliczyć fakt, że liczba absolwentów z wyższym wykształceniem w porównaniu z liczbą absolwentów kierunków zawodowych zdecydowanie rośnie: w 2000 r. zanotowano przewagę absolwentów III-IV poziomów akredytacji nad absolwentami I-II poziomów akredytacji w wielkości 1,5, podczas gdy w 2012 r. wskaźnik ten wykazał przewagę 5,5 razy.

Z kolei państwo także stara się poprawić sytuację absolwentów na rynku pracy. W 2010 r. rząd Ukrainy wydał rozporządzenie *O podwyższeniu poziomu zatrudnienia absolwentów szkół wyższych* (Rozпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08.2010), w którym zapisano, że Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy do 1 stycznia 2011 r. powinno podjąć działania w celu stworzenia w ramach szkół wyższych działów wsparcia zatrudnienia studentów i absolwentów szkół wyższych. Do ich głównych zadań należy:

- prowadzenie stałej analizy rynku pracy pod względem popytu i podaży specjalistów, przygotowywanych przez szkoły wyższe;
- nawiązywanie współpracy z Państwową Służbą Zatrudnienia, przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami niezależnie od formy własności, które mogą być potencjalnymi pracodawcami dla absolwentów i studentów;
- informowanie absolwentów i studentów uczelni wyższych o wolnych miejscach pracy w przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach, odpowiadających ich przygotowaniu zawodowemu (specjalności);
- dostarczanie do właściwego urzędu pracy według miejsca zamieszkania absolwenta, któremu nie udało się znaleźć pracy, informacji o nim i współdziałanie z Państwową Służbą Zatrudnienia w zakresie poszukiwania dlań pierwszej pracy.

Państwowe wsparcie dla młodzieży odzwierciedla także ustawa Ukrainy *O wspomaganiu społecznego kształtowania i rozwoju młodzieży na Ukrainie* (Закон України від 05.02.1993), w której wyznaczono dodatkowe gwarancje dla młodzieży, w tym:

- zapewnienie pierwszej pracy;
- poszukiwanie właściwej pracy i pomoc w zatrudnieniu;

- kształcenie w zakresie nowych zawodów, przekwalifikowywanie i podwyższenie kwalifikacji zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy;
- udział w płatnych robotach publicznych;
- współdziałanie z Państwową Służbą Zatrudnienia przy rozpoczynaniu własnej działalności.

Niestety analiza działań podejmowanych przez państwo w celu wspierania młodzieży na rynku pracy wskazuje, że większość prac w dużym stopniu ogranicza się do zapewnienia pomocy informacyjno-konsultacyjnej i przeszkolenia specjalistów. Jednak prace tego rodzaju tylko częściowo mogą pomóc absolwentowi w znalezieniu pracy. Dziś przede wszystkim należy zwracać uwagę na zapewnienie równowagi popytu i podaży siły roboczej. Jak wynika z międzynarodowego doświadczenia, obecnie należy skłaniać przedstawicieli pracodawców do opracowywania i korygowania planów i programów nauczania zgodnie z zapotrzebowaniem w regionie. Ponadto do aktywizacji zawodowej młodzieży niezbędne jest opracowanie na szczeblu państwowym systemu motywacji dla pracodawców w postaci ulg podatkowych, który sprzyjałby znalezieniu pracy przez takich specjalistów.

References

Rocznik Statystyki Międzynarodowej 2012, Pozyskano (10.07.2013) z http://www.stat.gov.pl/gus/5840_7690_PLK_HTML.htm.

Дімітрієва, С., Зінов'єв, Ф. (2012) Конкурентоспроможність випускників ВНЗ та їх затребуваність на ринку праці. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки)* 2 (18), с. 91-97.

Додаток до постанови правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 19 грудня 2007. Програма державної служби зайнятості на 2008–2013 роки щодо професійної орієнтації молоді. Постанова №8, повний текст. Завантажено (25.07.2013) з http://www.dcz.gov.ua/control/uk/doccatalog/list?currDir=44398&documentList_stind=101.

Закон України від 05.02.1993 про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні. Закон №2998-XII, повний текст. Завантажено (18.07.2013) з <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.

Молодь на ринку праці. *Аналітична записка Державної служби зайнятості України*. Завантажено (20.07.2013) з <http://www.dcz.gov.ua>.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 08.2010 р. про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів. Розпорядження №1726-р, повний текст. Завантажено (27.07.2013) з <http://>

zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1726-2010-%D1%80.

Статистична інформація по основних показниках ринку праці. з: офіційної web-сторінки Державної служби статистики України. Завантажено (15.06.2013) з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Статистичний збірник Ринок праці України - 2012 з: офіційної web-сторінки Державної служби зайнятості України. Завантажено (15.06.2013) з <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list>.

Сторощук, М. і Ковальська, Е. (2010) Ринок праці в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Міжнародні інтернет-конференції за участю науковців Росії, України, Казахстану, Білорусі*. Завантажено (25.07.2013) з http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65647.doc.htm.

Tabela 1. Bezrobotni w skali świata w latach 2008 – 2010 (w tysiącach)

Kraje	2008	2009	2010	2009/ 2008	2010/ 2009	2010/ 2008
1. Stany Zjednoczone	8924,3	14264,6	14824,8	159,8%	103,9%	166,1%
2. Indonezja	9411,1	9110,8	8456,1	96,8%	92,8%	89,9%
3. Rosja	4791,5	6403,2	5644,9	133,6%	88,2%	117,8%
4. Hiszpania	2590,6	4149,5	4632,4	160,2%	111,6%	178,8%
5. Rep. Pd. Afryki	4075	4166,5	4332,3	102,2%	104,0%	106,3%
6. Japonia	2645,8	3355,8	3335	126,8%	99,4%	126,0%
7. Turcja	2605	3459,9	3049,1	132,8%	88,1%	117,0%
8. Niemcy	3136	3228,2	2945,5	102,9%	91,2%	93,9%
9. Francja	2067,5	2580,7	2652,6	124,8%	102,8%	128,3%
10. Meksyk	1801,2	2521,3	2519,6	140,0%	99,9%	139,9%
11. Wielka Brytania	1752,5	2363,1	2440,2	134,8%	103,3%	139,2%
12. Egipt	2145,2	2359,5	2350,3	110,0%	99,6%	109,6%
13. Włochy	1691,9	1944,9	2102,4	115,0%	108,1%	124,3%
14. Ukraina	1425,1	1958,9	1785,5	137,5%	91,1%	125,3%
15. Polska	1210,7	1411,2	1699,4	116,6%	120,4%	140,4%
16. Kanada	1116,5	1516	1484,1	135,8%	97,9%	132,9%
17. Republika Korei	769,3	888,8	918,1	115,5%	103,3%	119,3%
18. Argentyna	883	983,5	881,8	111,4%	89,7%	99,9%
19. Rumunia	575,6	680,7	725,2	118,3%	106,5%	126,0%
20. Chile	561,7	707,2	632,1	125,9%	89,4%	112,5%
21. Grecja	377,9	471,1	628,7	124,7%	133,5%	166,4%
22. Australia	482,5	648,8	620,8	134,5%	95,7%	128,7%
23. Portugalia	427,1	528,6	602,6	123,8%	114,0%	141,1%
24. Węgry	329,2	420,7	474,7	127,8%	112,8%	144,2%
25. Szwecja	305,4	410	417,2	134,3%	101,8%	136,6%
26. Belgia	333,4	379,6	405,9	113,9%	106,9%	121,7%

27. Niderlandy	243	303,7	389,9	125,0%	128,4%	160,5%
28. Słowacja	255,7	323,5	389,2	126,5%	120,3%	152,2%
29. Republika Czeska	229,8	352,2	383,5	153,3%	108,9%	166,9%
30. Bułgaria	199,7	238	348,1	119,2%	146,3%	174,3%
31. Macedonia	310,4	298,9	300,4	96,3%	100,5%	96,8%
32. Litwa	94,3	225,1	291,1	238,7%	129,3%	308,7%
33. Irlandia	134,7	255	287,7	189,3%	112,8%	213,6%
34. Finlandia	172,2	220,8	224,3	128,2%	101,6%	130,3%
35. Dania	98,3	176,6	218,5	179,7%	123,7%	222,3%
36. Łotwa	90,6	203,2	216,1	224,3%	106,3%	238,5%
37. Izrael	180,4	229,5	208,9	127,2%	91,0%	115,8%
38. Chorwacja	149,2	159,8	205,8	107,1%	128,8%	137,9%
39. Szwajcaria	146,6	183,2	203,8	125,0%	111,2%	139,0%
40. Austria	162,3	204,4	188,2	125,9%	92,1%	116,0%
41. Nowa Zelandia	95,1	141,4	152,2	148,7%	107,6%	160,0%
42. Estonia	38,4	95,1	115,9	247,7%	121,9%	301,8%
43. Norwegia	65,8	801	91,3		11,4%	138,8%
44. Słowenia	45,5	61	75,4	134,1%	123,6%	165,7%
45. Czarnogóra	45,3	50,9	50,9	112,4%	100,0%	112,4%
46. Białoruś	43,8	42,2	39	96,3%	92,4%	89,0%
47. Cypr	14,5	21,4	25,4	147,6%	118,7%	175,2%
48. Islandia	5,4	13	13,6	240,7%	104,6%	251,9%
49. Malta	10,3	12	12,2	116,5%	101,7%	118,4%
50. Luksemburg	10,8	11,7	10,1	108,3%	86,3%	93,5%
51. Brazylia	8059,6	b.d.	b.d.	x	x	x
52. Chiny	8860	b.d.	b.d.	x	x	x
53. Indie	39112	b.d.	b.d.	x	x	x

Źródło: Wygenerowano na podstawie *Rocznika Statystyki Międzynarodowej 2012*,
<http://www.stat.gov.pl>.

Tabela 2. Stopa bezrobocia w skali świata w latach 2008 – 2010 (w %)

Kraje	2008	2009	2010	Kraje	2008	2009	2010
1. Norwegia	2,5	3,1	3,5	27. Belgia	7	7,9	8,3
2. Republika Korei	3,2	3,6	3,7	28. Finlandia	6,4	8,2	8,4
3. Austria	3,8	4,8	4,4	29. Szwecja	6,2	8,3	8,4
4. Luksemburg	5,1	5,1	4,4	30. Włochy	6,7	7,8	8,4
5. Niderlandy	2,8	3,4	4,5	31. Egipt	8,7	9,4	9
6. Szwajcaria	3,4	4,1	4,6	32. Francja	7,4	9,1	9,4
7. Japonia	4	5,1	5,1	33. Polska	7,1	8,2	9,6

8. Australia	4,2	5,6	5,2	34. Stany Zjednoczone	5,8	9,3	9,6
9. Meksyk	4	5,5	5,4	35. Bułgaria	5,6	6,8	10,2
10. Cypr	3,6	5,3	6,2	36. Portugalia	7,6	9,5	11
11. Nowa Zelandia	4,2	6,1	6,5	37. Węgry	7,8	10	11,2
12. Izrael	6,1	7,6	6,6	38. Chorwacja	8,4	9,1	11,8
13. Malta	6	6,9	6,9	39. Turcja	10,9	14	11,9
14. Niemcy	7,5	7,7	7,1	40. Grecja	7,7	9,5	12,6
15. Indonezja	8,4	8	7,3	41. Irlandia	6	11,7	13,5
16. Republika Czeska	4,4	6,7	7,3	42. Słowacja	9,5	12	14,4
17. Rumunia	5,8	6,9	7,3	43. Estonia	5,5	13,8	16,9
18. Słowenia	4,4	5,9	7,3	44. Litwa	5,8	13,7	17,8
19. Dania	3,3	6	7,4	45. Łotwa	7,5	17,1	18,7
20. Rosja	6,3	8,5	7,5	46. Czarnogóra	17,2	19,3	19,6
21. Islandia	2,9	7,2	7,6	47. Hiszpania	11,3	18	20,1
22. Argentyna	7,9	8,7	7,7	48. Rep. Pd. Afryki	22,9	24	24,9
23. Wielka Brytania	5,6	7,6	7,8	49. Macedonia	33,8	32,2	32
24. Kanada	6,1	8,3	8	50. Brazylia	8,2	b.d.	b.d.
25. Chile	7,8	9,7	8,1	51. Chiny	4,2	b.d.	b.d.
26. Ukraina	6,4	8,8	8,1				

Źródło: Opracowano na podstawie *Rocznika Statystyki Międzynarodowej 2012*, <http://www.stat.gov.pl>.

Tabela 3. Dynamika ludności wraz ze wskaźnikami zatrudnienia i bezrobocia w 2010 r.

Wskaźniki	Ukraina	Polska	Unia Europejska (27 krajów)	OECD (34 kraje)
Ludność średnioroczna w mln osób	45,78	38,2	501,8	1221,4
Pracujący (przeciętne w roku) w mln osób	20,3	15,7	212,4	541,7
Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej w %	58,5	59,3	64,1	64,6
Stopa bezrobocia (przeciętne w roku) w %	8,1	9,6	9,7	8,3

Źródła: Państwowa Służba Statystyki Ukrainy, <http://www.ukrstat.gov.ua>; Państwowa Służba Zatrudnienia Ukrainy, <http://www.dcz.gov.ua>; *Rocznik Statystyki Międzynarodowej 2012*, <http://www.stat.gov.pl>.

Tabela 4. Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-70, 15-24 i 25-29 w latach 2008-2011 i I połowie 2011 i 2012 r. w % ludności należącej do odpowiednich grup wiekowych (średnia danego okresu)

Wskaźniki	2008	2009	2010	2011	I połowa 2011 r.	I połowa 2012 r.
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-70 lat	59,3	57,7	58,5	59,2	59,0	59,6
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15-24 lata	37,3	34,5	33,5	33,9	33,0	33,4
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 25-29 lat	76,4	72,2	72,0	72,4	72,0	74,1

Źródło: Państwowa Służba Zatrudnienia Ukrainy, <http://www.dcz.gov.ua>.

Tabela 5. Stopa bezrobocia wśród osób w wieku 15-70, 15-14 i 25-29 w latach 2008-2011 i I połowie 2011 i 2012 r. w % ludności aktywnej zawodowo należącej do odpowiednich grup wiekowych (średnio w danym okresie)

Wskaźniki	2008	2009	2010	2011	I połowa 2011 r.	I połowa 2012 r.
Bezrobocie wśród osób w wieku 15-70 lat	6,4	8,8	8,1	7,9	8,2	7,8
Bezrobocie wśród osób w wieku 15-24 lata	13,3	17,8	17,4	18,6	19,4	17,3
Bezrobocie wśród osób w wieku 25-29 lat	7,0	10,4	9,9	9,2	9,7	9,4

Źródło: Państwowa Służba Zatrudnienia Ukrainy, <http://www.dcz.gov.ua>.

Tabela 6. Główne wskaźniki rynku pracy Ukrainy

Rok	Liczba niezatrudnionych obywateli, którzy skorzystali z usług Państwowej Służby Zatrudnienia, ogółem za rok w tys.	Specjaliści - absolwenci w tys.		Zapotrzebowanie na siłę roboczą według stanu na koniec roku w tys.	Liczba niezatrudnionych obywateli przypadających na jedno wolne miejsce pracy / stanowisko według stanu na koniec roku (liczba osób)
		I-II poziomu akredytacji	III-IV poziomu akredytacji		
2000	2 744,10	156	240,3	68,2	17
2001	2 760,20	148,6	273,6	96,9	11
2002	2 799,20	147,5	312,8	123,9	9

2003	2 835,20	155,5	356,7	138,8	7
2004	2 900,60	162,8	416,6	166,5	6
2005	2 887,70	148,2	316,2	186,6	5
2006	2 700,40	142,7	372,4	170,5	5
2007	2 419,70	137,9	413,6	169,7	4
2008	2 500,70	134,3	468,4	91,1	10
2009	2 143,30	118,1	505,2	65,8	8
2010	1 847,40	114,8	527,3	63,9	9
2011	1 855,00	111	543,7	59,3	8
2012	1 826,1	96,7	529,8	48,6	11

Źródło: Opracowano na podstawie danych Państwowej Służby Statystyki Ukrainy, <http://www.ukrstat.gov.ua>.

(Endnotes)

1. Bezrobotni (według metodologii MOP) to osoby w wieku 15-70 lat (zarejestrowane i niezarejestrowane w Państwowej Służbie Zatrudnienia), które równocześnie spełniają trzy warunki: nie mają pracy (zajęcia przynoszącego dochód), w ciągu ostatnich czterech tygodni aktywnie poszukiwali pracy lub próbowali rozpocząć własną działalność, w ciągu najbliższych dwóch tygodni byli gotowi podjąć pracę.